

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécssett hához küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeres. (Széchenyi tér).

Hirdetések ára:

Egy 8t-hasábos petit sor egyszeri megjelenésért 6 kr. 3-szori 5 kr., 10 szeriért 4 kr. fizetendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyitól 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:

Fereheziek utcája 22.sz. I. emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blanborn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Fesztli Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:

Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 2. szám alatt.

Kanizsa nem maradhat a szélbalon!

Az érdemesen megbukott kormánypárti képviselőjelelt Jókai úr azt írja bucsú soraiban, hogy „Kanizsa”-nak nem szabad a szélbalon maradni.

Mi is aláírjuk Jókai úr e sorát, csak hogy nem azon értelemben, mint ő veszi.

Mi úgy kívánjuk és arra törekszünk, hogy a függetlenségi párt többségre és kormányra jöve elhagyja a szélbalont, elfoglalja a középet, helyet enged az ultraradikális és nemzetiségi elemeknek a szélsőbalon, a kicsapott, hazaárult minisztereknek és reactionarius elemeknek a széljében, ha ugyan ezeket mindenestül ki nem kergetik.

Arról megvagyunk győződve, hogy a tisztességes és hazaszerető konzervatív elem, ha a magyar közjónak függetlenségi irányban megváltoztatása kivívott, ennek többé oppositívól nem csinál, s csak is specialis belügyi kérdésekben fogna az igazi demokratáktól eltérni.

Jókai úr azonban úgy érte, hogy a veszített kanizsai kerületet — kerületön bármibe — visszakell hódítani a „mindenszabad” Tiszapárti-nak, — vissza kell hódítani úgy, a mint elhódították a pécsvárosi választó kerületet a 48-as párttól, — ha 40—80 ezer forintnyi veszteggel nem sikerül, visszakell szerzeni a választói jegyzékek meghamisítása, hivatalos pressió, törvényellenes zsarnok befogatások, erőszakoskodások és végre katonai szorongók alkalmazása által is. — Ezeket mi pécsiék már mind megéltük és ismerjük.

Azt is írja Jókai úr, hogy a kanizsai kormánypárt „a haza és az igaz ügy” körül buzgólkodott! — Itt is úgy látjuk, hogy két malomban örülünk, mert a mi felfogásunk a „haza és igaz ügy” felett olyan, hogy a kanizsai kormánypárt és Jókai buzgólkodását a haza

és igaz ügy ellen irányzottak kell tekintetünk.

Már minő fogalma lehet a haza és igaz ügy felett annak, ki a Tiszakormányt eddig minden hazarontó műveleteiben a haza hí fiainak, az igazi magyar elemnek elégszer és oly hangosan, sőt néhány alkalommal — például a bosnyák kaland alkalmából — a törvényhozás útján is nyilvánított akarata ellenére, — a magyar hazának szétbontására törekvő centrifugáliszlávnemzetiségi elemek ellenyérés és támogatása mellett tüskön bokron át védelmezte és követte, azt olvasóink józan, ítélőre bízzuk. Mi úgy vélekedünk, hogy ez ember a „haza és igaz ügy” szavakat szentségtörés nélkül ajkán ki sem bocsájthatja.

Hogy Kanizsa a szélbalon ne maradjon, arra a kormánynak van elég törvényellenes eszköze, és a kormánypártnak százszorta kényelmesebb dolog a törvénynek kijátszása, mint az ellenzéknek, még is a hol az ellenzék elegendő pénzerővel rendelkezik választási célokra, nem érte ez alatt a kormánypárt gyakorolta vesztegetéseket, — ott mint a legközelebbi angol választások mutatták, az ellenzék győzelme olykor még váratlan is meglepi a hatalmon lévő pártot.

A magyar ellenzék, különösen a függetlenségi párt, em rendelkezik azonban oly pénzerővel, mely a választási törvényes költségeket fedezhetné.

Az osztrák kormány által meg nem kimélt, a magyar kormány által pedig az utolsó falatig megadóztatott és az uzsora martalékán oda dobott szegény választó, ki a kerület távolabb községeiben lakik, nem vesztegetheti idejét, nem költsékezhet arra, hogy a választók jegyzékébe felvételét ellenőrizze, be és kireklamáljon, és hogy a választásra maga elmenjen.

Ezen körülmény nélkül pártunk győzelme a legutolsó választások alkalmából is oly biztos lett volna,

mint a jövő évi választásoknál kétségen felüli, mert a magyar független választó majdnem kivétel nélkül pártunkon van és ha látja, hogy pártunk erősen hozzájárul többségre jönni, ellentáll a kormánypárt közegeinek terrorizálása, nyomásának, nem hagyja magát sem eltántoritani sem elijeszteni hazafias kötelességének teljesítésétől, sőt mint anyai ezernyi nemes példa mutatja, a leg-szebb áldozatokat is meghozza a haza üdvére, mint meghozták azt Nagykanizsán is hazafis választóiunk.

A függetlenségi és 48-as párt azonban meg szervezte sincsen úgy, mint kellenék, a törvényes választási költségekre fordítható pénz alapnak pedig még csirája sincsen meg, míg a kormánypárt mindenható és minden törvényes és törvényellenes eszközzel rendelkezik és elég lelkiismeretlen emberei vannak, kik a törvénytelenségtől vissza nem riadnak.

És mindennek dacára vesztenek érzetében óbégát a kormánypárt nagykanizsai vesztesége felett! — Világos jele ez annak, hogy rothad valami Dániában — a párt kebelében, hogy ott nem oly sima minden, mint az külsőleg mutatkozik.

Hja a kizsartott haza már nem szolgáltathat oly fényes konczokat, mint minőkkel annak idején a deák-párti matadorok és mamelukok telhetetlen bendője kielégítve lett, most minden kilátásban lévő sinekurára száz magát jogosítottnak vélt aspiráns jelentkezik és az éhesen maradtók a bosszúság és irigység indulatait már nem titkolják el.

Az egyesült ellenzék és pártunkivüliek felvételére a kormánypárt keblébe nem is gondolhatnak ott, mert ez a kormánypártot azonban felbomlasztaná s ennek így kellett bekövetkeznie, — be is következett úgy, mint azt már többször jeleztük, mert ott, hol az actió főrugója nem a hazaszeretet, hanem a magánérdek, ott hol a parlament többsége nem a haza, hanem egyes

tak napvilágot. — Hogy az Isten áldja meg a tisztelendő urat, amért hozzám betért és ezt felfedezte!... Meg a boldogult rokont is, hogy zivész volt a világból kimulni és nekem a nagy származás mellé módot is hagyott!... Nyakó uram szintén mámorba esett az örömtől, De még inkább repesett Zsófi asszony szive. Nem kell tehát megérnie azt a szegényt, hogy végsőre olyan sors várjon rá, mint az alsó molnárnéra, kit hatvan esztendő léte „ifjasszony” néven szólítanak, s amely czimben már maga is részesült, pedig férjhez mentő lánya van. Aztán most módjában áll lenézni az ispánnét, kasznárnét, — kik eddig csak úgy „hallja maga, molnárné” bekezdéssel álltak vele szóba. Nagyságos asszonynya lesz, mihelyt az uradalmat megveszik (Nyakó uram csak pusztán kezdte s ő már uradalmat emleget.) Addig is meghagyja Teresinek, hogy őt mától fogva tansasszonyozza s neki ha jön, ha megy, kezét csókoljon. Ha az éhenkórász Taczakné, kinek a férje csak százötven holdat bir árendába, s maholnap azon is elbukik, lehet tansasszony — miért ne lehetne ő is az?

— Elbeszélés. —
Irtó: Kulcsár József.
(Polytátás)

Mikora végrehajtót áldják.

— Elbeszélés. —
Irtó: Kulcsár József.
(Polytátás)

Azután leteszi, szeme közé tekint Nyakó uramnak és bámulva kiált föl: „Hiszen a kegyelmed ősei főemberek voltak! Egy ágból sarjadtak a Csikvándi grófokkal. Ez itt a nemeslevelők. Csikvándi és Nyikvándi Nyakó Demetert még Róbert Károly király tette nemessé, s az neki egyik oszlopa, a hazának büszkesége volt...”

Nyakó uram, karszékestül együtt, csaknem hanyatt esett erre a beszédre. — Hallod asszony! — rivalgá magán kívül — hallod: nemesember vagyok!... Nemzetiségem a legelsőik közül való az egész országban... Eladom a malmot, pusztát veszek, uraság lesz belőlem... Megillet a kastély, nem hányhatja senki a szememre, hogy fölkaptam az ugorkafára. Az ősapám is mind palotában lát-

klíkkék érdekeit mozdítja elő, ott másképp nem is lehet.

A kormánypárt és a bécsi centraliztikus sajtó jajveszékése arra mutat, hogy eszközei a jövő választásoknál már nem lesznek elégségesek és nemcsak Nagy-Kanizsa marad a szélbalon, hanem még vagy kétszáz választó kerület csatlakozik hozzá.

— A nagykanizsai kudarcot a Tisza kormányal elégtelten és a Deák-párt aranyerajának konczaira visszaemlékező elnökkelüli udvaroncok pártja a kormány azon tapintatlanságának tulajdonítja, hogy a már is képviselői székekkel bíró Jókait léptette fel jelöltül. Állítják természetesen a légből kapkodva, — hogy sokak, kik nem hívei a függetlenségi pártnak, — bosszúságból is mellette szavaztak, és még többen tartózkodtak a szavazástól. — De hát a kormány épen azért, mert nagy veszélyben forgott e kerülete, kényszerült arra, hogy ott Jókait léptesse fel s mert nem tudtak az állítólagos deák-pártiak más jelettel felléptetni, kit a kormány bizonyosan örömmel elfogadott volna. — De nem úgy van az, a mint az atyafiak kúrtólják, a kik a szavazástól elmaradtak azok jobbadán függetlenségi pártiak, kiknek sem kormánypárt, sem habarék nem kell ugyan, de a roszt utak és esőzések, úgy költség hiányban gátolva voltak a megjelenéstől. A többi pedig már rég jóllakott mind a Deák mind a Tisza párttal és általában a közjogi alkuval és legközelebbi lesz annyi bátorságuk is, hogy nyíltan pártunk mellé állanak, a kormány és habarék mellett pedig maradnak egyesegyedül azok, kiket oda terelnek rabzol-gyanánt, hogy tányérnyalói kötelességüket teljesítsék.

— A belügyminiszteriumban gyűjtik az ország összes törvényhatósági rendőrségeinek államosítására vonatkozó törvényjavaslat adat-anyagát s ezen törvényjavaslat még a tél beállta előtt szüvegehető s a törvényhozásnak benyújtható lesz. Ezen törvényjavaslat elgyűlönd kerül a törvényhozás elé a toloncozásról szóló javaslat is, mely különben már régebben beterjesztetett volna, ha az országos állam rendőrség szervezésével oly szoros kapcsolatban nem áll, hogy annak sikeres végrehajtását emennek szervezése nélkül gondolni sem lehet.

— Trefort Ágost vallás- és közoktatásügyi miniszter a legközelebbi ülészek megnyitásával a tanulmány-alapra vonatkozó összes okmányokat a képviselőház elé fogja egy terjedelmes jelentés firtorítás után részánja magát, miszerint kegyeskedik leereszkedni a jegyzőnéhez; kit pedig van oka fitymálni mert előbbi mivoltában föl sem vette őt. Még csak egyszer teszi meg az alacsony lépést, hogy megtudja tőle: vajjon az Ilona nevet hogy ejtik ki nagyuriansan? Ő jártasabb az efféle dolgokban. Azután maradhat magának, a semmiházi pereputtyával együtt. Ő bizony nem alázta le magát annyira, hogy hozzá elmenjen.

El is indul a faluba, de most már nem gyalog, mint előbb szokta, hanem kocsin, a baszarózsás nagykendővel leterített ülésen. Míg hirtől vásárolnak, egyelőre még így utazgat.

A jegyzőné szivessége határtalan. Rá sem ismerni benne az előbbi rátartós asszonyra. Amint észreveszi őt a kertrácson keresztül, tüstént élébe siet.

— Hozta Isten, galambom tansasszony! — fogadja őt az új titulusal, mi Terci révén esett tudtára. — Minek köszönhetem a ritka szerencsét?

S összevissza csókolja, öleli. Pedig előbb a fejét is alig billenté meg, midőn az akkor még „Zsófi asszony” köszöntését fogadta.

Zsófi tansasszony rövidre szabta látogatását. Nem kerülgette sokáig a célt, mely ide hozta, hanem rövid bevezetés után a nevekre terel át a beszédet. Erre az ispánné szolgálatot alkalmat, ki újszülött leánykáját Polyxena névre keresztel.

— Polyxena! — ismétlé Zsófi a tansasszony méltatlankodva — az már mégis szörnyűség: mennyire majmolják az ilyen közönséges teremtesek a nagy urakat... Polyxena nevet adni a kőly... uram bocsá! gyerektüneknek... Mintha bizony herczegné lenne valaha belőle!...

Nem elégedhetnének meg — bosszankodik tovább — valami egyszerűbb névvel is? Például Annával. Hisz nem kelene őt azért parasztmódra Panninak nevezni, ki lehet azt szebben is ejteni: Nánicsika, Niva. Vagy nem elég szép név-e ez is? Ilona? Ezt is lehet változtatni, így:

kapasában terjeszteni. Az alapok és alapítványok jogi természetének megvizsgálása végett a képviselőházban megválasztott tizenötös bizottság elhatározta felkérni a közoktatásügyi minisztert, hogy összes erre az ügyre vonatkozó okmányokat bocsássa a bizottság rendelkezésére. A jelentés, melynek czíme: „A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter kezelése és felügyelete alatt álló alapítványok és alapítványi alapok jogi természetének megvizsgálására vonatkozó irományok” — 83 különféle okmányt tartalmaz melyeknek legelsője II. Ferdinánd király 1625 évi december 11-ről kelt királyi levele, utolsója pedig a közoktatásügyi miniszternek egy 1875. évi február 18-áról kelt ez ügyre vonatkozó jelentése. Ezenkívül a jelentés mellékletként egy második „A m. kir. vallásalap jogi természetének megvizsgálására szolgáló vezérkönyvek” czimű füzetben a vallásalapra vonatkozó 47 legfontosabb okirat fog a képviselők elé terjesztetni.

— Az igazságügyi és kereskedelmi miniszteriumok kebelében a zálog-üzletügyi szabályozása iránt tárgyalások folytak. A kérdéses ügyre nézve a legközelebbi ülészekben egy törvényjavaslat fog a képviselőház elé terjesztetni. (Valóban ideje volna már ez orgazdasággal járó uzsorás üzleteknek nyakára hágni.)

— Az akademiák elleni kibocsátott miniszteri megkeresvény egy Pozsonyban felállítandó egyetem ügyében lyukadt ki. Trefort miniszter ur megígérte ezt a loyális presburgiaknak, s most szavának áll. Felterjesztést adott be a királyhoz s felterjesztésére a király elrendelte, hogy a harmadik egyetemnek esetleg Pozsonyban leendő felállítására a miniszter alkotmányos uton a kellő lépéseket tegye. E hét elején a hazai lapok legnagyobb része megbotrányozással közölte a miniszter silány érvekkel összetakolt felterjesztését, melyben a koronát egy ily rendkívül fontos ügyben egész Magyarország, sőt Pozsonyváros magyarázelműt s nemesen gondolkodó lakóainak érzelt te elleneben, is — félrevezette. — Kiemeli először a miniszter felterjesztésében a harmadik egyetem szükségét s ezután az okokat sorolja el, melyek annak legalkalmasabb elhelyezésére Pozsonyot jelölték ki, s ezek közt a különösen kiemelt olesőség tekintetek után megemlíti, hogy a Pozsonyhoz közelfekvő Bécs egyetemével tudományos versenyre kelve fog a pozsonyi egyetem verszárának indulni? Felfogta állását s komolyan gondolkodik az a szakminiszter, ki egy a nemzet szellemi és társadalmi érdekeit a legközelebről érintő ügyben ily hóbot által vezéreltetik? S még csak anyai fáradságot sem vett magának, hogy

Ilona, Iluska, Il... ejnye, hogy is? nem jut ám eszembe...

— Ilka, Helen — vágott közbe a jegyzőné — meg nem foghatván: mit akarhat Zsófi tansasszony ezzel a névgymnastikával. S tudván kivül oda hajítja a lapdát ahol azt vendége már két kézzel várta, hogy elkaphassa.

— Helen! — Tebát megvan, amiért magát ide alázta. Leányának van a család fényéhez illő neve. Csak arra kell ügyelnie, hogy hazáig el ne felejtse valahogy. Hogy ez eshetőségnek elejét vegye, magában gyakran mondogatja, így tartván, meg emlékezetében.

Most már befeljezheti látogatását. Fogatna is gyében, ha észre nem venné, miként terítve van... Az oszonnátsajnálá elejteni. Ismét egy alkalom a külömbőség kimutatására.

Neki esik a czukornak, kávénak. Megkérdi a jegyzőné: honnan szokta hoztatni?

— Csüddről — Hangzik a felelet. — Mondhatom, hogy nincs reá panasz. Koblez elég figyelmet tanusit az oly vásárlók iránt, kiknek a zsebéből csomóban vándorol át a pénz az övébe.

Zsófi a tansasszony diadalmas tekintettel szakkítja őt félbe. Ah! az övé már egészen más. Hasonlíthatatlanul finomabb. De nem csoda; mert ő egyenesen Hortobágyról rendeli és nem valami gym-gyom falusi zsidótól.

A jegyzőné felindulásában nem is veszi észre, hogy Zsófia tansasszony Hortobágyot (nyilván hire után) a világvárosok sorába helyezte. Halvány arca a vérig sértő ócsárlásra lángszintűbe csap át. Nem tanácsolná annak a százeressé feltelt lisztlopónak, hogy megégyeszen ennyire merészkedjek; mert ő majd eltalálja neki magyarázni, hogy előbb mivolt. Hoztatja ám a kávéját — majd mondja: honnan... Garasonkint veszi a babérosoktól!

Azután még csak lenyeli a keserű falatot. Aláadár, a nagyreményű fiú, épen ma jött haza. Elcsapták a hivatalból. Sikasztott hogy az uradaltassa... Az apja.

TÁRCA.

Éva.

Műke eredeti festménye előtt.

Falu végén menyecske áll,
Kötényéből almát kinal,
Csókra termett piczi ajka
Piros mint a piros alma.

Kebeleknek kerék halma
Az még aztán csak az alma,
Ki megnézi ezt az almát
Oda veszi nyugodalmat.

Bogár szeme oly esalfán néz,
Nines benn' élet mégis ígéz,
Hát ha élet volna benne
Be sok szívet rabba tenne.

Olyan bűvös, oly csodás szép...
És csak festék, hideg, holt kép;
Már szentugyso' nem von tréfa,
Hej csak élne ez az Éva!

Ferencz vagyok és nem Ádám,
Hanem kétszer se mondanám:
Hogy nem adnám üdvöm rája —
Oly esabitó az almája!

Várady Ferencz.

Töltetek bort!...

Töltetek bort, jó barátok,
Im kezembe' a pohár!
Hadd legyek derült az egyszer
Mint mezőn a kis madár,
Tölem a bú messze szálljon,
Máshol leljen laktanyát;
Félhő se borítsa többször
Éitem fényes csillagát!

Nosza rajta, jó barátok,
Töltetek bort, hadd igyam!
Nem látjátok most az egyszer,
Míg le nem csapem magam.

